

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ
Кафедра економіки, обліку і оподаткування

ОСНОВИ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**до практичних занять та самостійної роботи
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
всіх форм навчання**

Обговорено і рекомендовано
на засіданні кафедри економіки,
обліку і оподаткування
Протокол №9
від 05 червня 2023 року

Чернігів 2023

ОСНОВИ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ: методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» всіх форм навчання / Укл. Т.В. Клименко. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2023. 38 с.

Укладач: **Клименко Тетяна Вікторівна,**
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування
НУ «Чернігівська політехніка»

Відповідальний за випуск: **Дерій Жанна Володимирівна,**
доктор економічних наук, професор, завідувач
кафедри економіки, обліку і оподаткування
НУ «Чернігівська політехніка»

Рецензент: **Гливенко Валентина Василівна,**
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування
НУ «Чернігівська політехніка»

Вступ

Сучасні тенденції розвитку відносин у фінансово-економічній сфері актуалізують роль державного фінансового контролю як елементу державного управління, ефективність якого залежить від якості методик, форм і технологій його реалізації. Державний фінансовий контроль здійснюється державними органами, які наділені контрольними функціями в сфері формування і використання бюджетних коштів щодо дотримання норм бюджетного законодавства та збереження державного майна.

Мета вивчення навчальної дисципліни «*Основи державного фінансового контролю*» полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти знань щодо теоретичних і організаційних основ проведення державного фінансового контролю, методики здійснення інспектування та державного фінансового аудиту, що проводяться органами державного фінансового контролю, порядку документування та реалізації матеріалів контрольних заходів.

Вивчення дисципліни «*Основи державного фінансового контролю*» передбачає досягнення такого кваліфікаційного рівня підготовки фахівця, за якого він повинен:

знати: основні економічні категорії системи ДФК; місце ДФК у системі державного регулювання економіки; складові системи ДФК; принципи організації та здійснення ДФК, етичні принципи ДФК; нормативно-правові акти (кодекси, закони, положення, інструкції тощо), які регламентуються вимоги і порядок проведення державного фінансового контролю; систему органів ДФК, їх повноваження; сутність, функціональні завдання, предмет, метод, об'єкти контрольних процедур органів державного фінансового контролю; особливості організації та проведення внутрішнього аудиту в бюджетній сфері; зарубіжний досвід організації та здійснення ДФК;

вміти: чітко формулювати мету й завдання ДФК; використовувати положення нормативно-правових актів при проведенні контрольних процедур; дотримуватися морально-етичних принципів у процесі здійснення контрольних процедур; володіти правилами проведення планових і позапланових перевірок органами ДФК; обирати оптимальні методи, способи та прийоми здійснення перевірок і організувати їх виконання; визначити методи роботи, порядок проведення перевірки та звітування про виконання робіт.

Методичні вказівки містять за кожною темою в рамках навчальної дисципліни перелік питань для обговорення, питання для самоперевірки та контролю знань, тематику рефератів, теоретичні і тестові завдання, а також список рекомендованих джерел для опанування навчального матеріалу, що включає нормативно-правові акти, навчальні та наукові публікації.

Тема 1. ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ ТА ЙОГО СИСТЕМА

Питання для обговорення:

- 1.1. Сутність державного фінансового контролю та його місце у системі державного регулювання економіки.
- 1.2. Елементи системи державного фінансового контролю.
- 1.3. Класифікація державного фінансового контролю.
- 1.4. Методи державного фінансового контролю.
- 1.5. Нормативно-правове забезпечення державного фінансового контролю в Україні.
- 1.6. Система органів державного фінансового контролю в Україні.

Питання для самоперевірки та контролю знань:

1. Визначте сутність контролю як складової системи державного регулювання.
2. Охарактеризуйте підходи до розуміння сутності державного фінансового контролю.
3. Дайте визначення державного фінансового контролю.
4. Наведіть мету та завдання державного фінансового контролю.
5. Розкрийте принципи, на яких ґрунтується організація та здійснення державного фінансового контролю.
6. Охарактеризуйте функції, які виконує державний фінансовий контроль.
7. Узагальніть елементи системи державного фінансового контролю.
8. Наведіть склад системи органів державного фінансового контролю в Україні.
9. Визначте об'єкти та предмет державного фінансового контролю.
10. Систематизуйте види державного фінансового контролю за ознаками.
11. Охарактеризуйте види державного фінансового контролю згідно чинного законодавства.
12. Дайте визначення методу та методу державного фінансового контролю.
13. Визначити загальнонаукові методи, які використовуються при здійсненні державного фінансового контролю.
14. Розкрити сутність інструментарію документального контролю.
15. Пояснити сутність основних методів фактичного контролю.
16. Визначте основні нормативно-правові акти, які забезпечують організацію та реалізацію державного фінансового контролю в Україні.

Теоретичні завдання:

Завдання 1.1. Знайти видам державного фінансового контролю, класифікованим залежно від часу його проведення, їх характеристики:

Види контролю		Характеристики	
1.	Попередній фінансовий контроль	А)	проводиться у процесі здійснення фінансово-господарських операцій та допомагає своєчасно виявити недоліки і порушення в процесі фінансово-господарської діяльності, своєчасно їх ліквідувати
2.	Поточний фінансовий контроль	Б)	здійснюється після виконання фінансових операцій за певні минулі періоди часу шляхом вивчення даних обліку і звітності, планової, нормативної документації; контролю підлягає і фактичний стан справ
3.	Наступний фінансовий контроль	В)	дозволяє запобігти виникненню недоліків, перевитрат і витрат фінансових ресурсів, порушенню законодавства, адже здійснюється до проведення фінансових або господарських операцій

Завдання 1.2. Знайти відповідність між методами фактичного державного фінансового контролю та їх характеристиками:

Методи		Характеристики	
1.	Обстеження	А)	процес дослідження залученими фахівцями вузької спеціалізації на основі спеціальних знань із метою отримання кваліфікованої оцінки в межах їх компетенції
2.	Інвентаризація	Б)	має за мету впевнитися у наявності обсягів коштів, сировини, матеріалів, нематеріальних активів і зобов'язань, зазначених у фінансових звітах. Під час застосування цього методу перевіряються і документально підтверджуються наявність, стан, відповідність критеріям визнання і оцінка активів і зобов'язань
3.	Хронометраж робочого часу	В)	проводяться з метою встановити фактичні обсяги і вартість виконаних будівельних, монтажних і ремонтних робіт, перевірити правильність їх відображення в актах приймання робіт і нарядах робітників, а також правильність списання матеріалів на проведення цих робіт
4.	Контрольні обміри виконаних робіт	Г)	проводять із метою визначення фактичних затрат праці на виконання певних господарських операцій і розміру їх оплати
5.	Експертиза	Д)	візуальний огляд об'єкта аудиту для одержання загальної характеристики його можливостей

Завдання 1.3. Розглянути наведені нижче порушення та вказати, за допомогою якого прийому документального або фактичного контролю їх можна виявити.

Перелік порушень:

- завищення норм списання природного убутку на виробничих запасів;
- неправильне нарахування відпускних в розрахунково-платіжній відомості;
- відображення в акті виконаних робіт таких обсягів, на які не оформлені наряди;
- несвоєчасне оприбуткування готівки в касі;
- невідповідність справжньому підпису одержувача коштів у видатковому касовому ордері;
- невідповідність даних матеріального звіту про витрачання сировини й матеріалів даним карток складського обліку;
- товари, що надійшли від постачальника, не відображені в обліку;
- на виробництво продукції витрачається менше сировини, ніж передбачено за нормами;
- невідповідність реквізитів підприємства та печатки на податковій накладній.
- включення у відомість на видачу заробітної плати прізвища працівника, який буде прийнятий лише у наступному місяці;
- видатковий касовий ордер не містить підпису керівника підприємства, але проставлені підписи одержувача коштів і головного бухгалтера;
- записи в авансовому звіті не відповідають записам наданих виправдовуючих документів про витрачені підзвітні суми;
- бухгалтер підприємства, використавши готівку з каси для особистих потреб, склав видатковий касовий ордер, де вказав, що гроші були передані дочірньому підприємству. В дочірньому підприємстві кошти оприбутковані не були;
- відсутній номер і дата на авансовому звіті;
- невідповідність даних платіжної відомості на видачу заробітної плати і табелів за окремими працівниками;

- у порівняльній відомості, що складена за результатами проведеної інвентаризації неправильно відображена сума природного убутку;
- видача готівки з каси була оформлена видатковим касовим ордером за формою, запропонованою новим бухгалтером підприємства;
- на виготовлення продукції було витрачено більше електроенергії, ніж передбачено за нормами.

Тестові завдання:

1. Ефективність державного фінансового контролю досягається завдяки дотриманню вимог:

- А) безперервності, систематичності;
- Б) гласності, оперативності, дієвості;
- В) повного охоплення об'єктів контролю;
- Г) усі відповіді вірні.

2. За наслідками проведення ревізії складається:

- А) акт;
- Б) висновок;
- В) довідка;
- Г) усі відповіді вірні.

3. Парламентський державний фінансовий контроль в Україні реалізується:

- А) Верховною Радою України через Рахункову палату;
- Б) Державною аудиторською службою України;
- В) Кабінетом Міністрів України через Державну податкову службу України;
- Г) Міністерством фінансів України.

4. Урядовий державний фінансовий контроль в Україні реалізується:

- А) Верховною Радою України через Рахункову палату;
- Б) Кабінетом Міністрів України через Державну аудиторську службу України, Державну податкову службу України, Державну казначейську службу України;
- В) Комітетом з питань бюджету Верховної Ради України;
- Г) Комітетом з питань фінансів, податкової та митної політики Верховної Ради України.

5. До загальнонаукових методів державного фінансового контролю відносяться такі методи:

- А) арифметична перевірка, звірка, зустрічна перевірка, економічний аналіз;
- Б) аналізу, синтезу, абстрагування, конкретизації;
- В) інвентаризація, лабораторні аналізу, контрольні обміри, експертиза.

6. Про точність заповнення бланку, на якому оформлено конкретний документ, наявність усіх необхідних реквізитів, відповідність підписів осіб, які склали документ, дозволяє дізнатися такий метод, як:

- А) перевірка документа за змістом;
- Б) нормативна перевірка документів;
- В) зустрічна звірка;
- Г) перевірка документа за формальними ознаками.

Тема 2. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ

Питання для обговорення:

- 2.1. Сутність бюджетного контролю
- 2.2. Основні положення та структура Рахункової палати
- 2.3. Повноваження Рахункової палати
- 2.4. Основні етапи проведення Рахунковою палатою фінансового аудиту

Питання для самоперевірки та контролю знань:

1. Дайте визначення бюджетному контролю.
2. У чому полягає мета бюджетного контролю?
3. На що спрямований контроль дотримання бюджетного законодавства?
4. Визначте принципи, на яких ґрунтується організація та реалізація бюджетного контролю.
5. Охарактеризуйте об'єкт, суб'єкт і предмет бюджетного контролю.
6. Визначте функції Верховної Ради України та Комітету з питань бюджету щодо контролю за дотриманням бюджетного законодавства.
7. Наведіть функції Міністерства фінансів України та місцевих фінансових органів щодо контролю за дотриманням бюджетного законодавства.
8. Перерахуйте функції Рахункової палати ВРУ, принципи на яких ґрунтується її діяльність.
9. Охарактеризуйте заходи державного зовнішнього фінансового контролю.
10. У чому полягає державний фінансовий аудит ефективності?
11. Визначте основні повноваження Рахункової палати в частині реалізації державного фінансового контролю.
12. Що є підставою для здійснення заходу державного зовнішнього фінансового контролю?
13. Які права та обов'язки осіб, які входять до складу контрольної групи Рахункової палати?
14. Охарактеризуйте порядок оформлення результатів контрольних процедур при здійсненні державного зовнішнього фінансового контролю.
15. Визначте етапи фінансового аудиту Рахункової палати.
16. Наведіть сутність аудиторського ризику і його види, зовнішні та внутрішні фактори ризику.
17. Охарактеризуйте алгоритм аудиторського висновку та його види.

Тематика рефератів:

1. Рахункова палата України: виклики та становлення.
2. Стратегія розвитку Рахункової палати.
3. Заходи державного зовнішнього фінансового контролю у сфері управління об'єктами державної власності та матеріальним резервом.
4. Заходи державного зовнішнього фінансового контролю у сфері публічних фінансів.
5. Відносини Рахункової палати з Верховною Радою України та її комітетами, Кабінетом Міністрів України та правоохоронними органами.

Теоретичні завдання:

Завдання 2.1. Знайти відповідність між принципами, на яких ґрунтується бюджетний контроль, та їх характеристиками:

Принципи		Характеристики	
1.	Превентивності	А)	охоплення всієї сукупності дій учасників бюджетного процесу в процесі здійснення цього контролю і відображення виявлених фактів вчинення бюджетних правопорушень
2.	Дієвості	Б)	на органи, які здійснюють бюджетний контроль, не повинен вчинятися вплив політичних партій, будь-яких зовнішніх структур чи службових осіб
3.	Об'єктивності	В)	контрольні дії мають проводитися з чітко визначеною періодичністю
4.	Неупередженості	Г)	бюджетному контролю властивий попереджувальний характер
5.	Єдності	Д)	результати бюджетного контролю базуються наданих і фактах, підтверджених документально
6.	Повноти	Е)	реалізується завдяки єдиній правовій базі та єдиним стандартам у сфері здійснення бюджетного контролю
7.	Регулярності	Ж)	органи, уповноважені на здійснення бюджетного контролю, у своїх діях повинні керуватися державними інтересами, дотримуватися професійної етики і не зловживати наданими їм повноваженнями
8.	Незалежності	З)	результати бюджетного контролю мають бути реалізовані у повному обсязі

Завдання 2.2. Знайти відповідність між видами аудиту ефективності та їх характеристиками:

Види		Характеристики	
1.	Оцінка продуктивності використання бюджетних коштів	А)	передбачає встановлення ступеня відповідності фактичних результатів діяльності розпорядника та одержувача бюджетних коштів запланованим результатам
2.	Оцінка результативності використання бюджетних коштів	Б)	передбачає встановлення стану досягнення розпорядником та одержувачем таких коштів запланованих результатів за рахунок використання мінімального обсягу бюджетних коштів або досягнення максимального результату при використанні визначеного бюджетом обсягу коштів
3.	Оцінка економності використання бюджетних коштів	В)	передбачає встановлення співвідношення між результатами діяльності розпорядника та одержувача бюджетних коштів і використаними для досягнення таких результатів коштами бюджету

Завдання 2.3. *Визначити послідовність етапів планування фінансового аудиту, що проводиться Рахунковою палатою, та охарактеризувати кожен з них:*

Номер етапу	Назва етапу
	аудиторська вибірка для проведення аудиторських процедур;
	визначення суттєвості інформаційної бази
	складання програми аудиту
	оцінка системи внутрішнього контролю на об'єкті аудиту
	визначення та оцінка ризиків
	визначення характеру, часу та обсягу аудиторських процедур
	затвердження складу контрольної групи
	попереднє вивчення об'єкта аудиту та його середовища

Завдання 2.4. *Знайти відповідність між видами аудиторського ризику та їх характеристиками:*

Види		Характеристики	
1.	<i>Властивий ризик</i>	А)	ризик того, що аудитором не буде виявлено викривлення або факт недотримання вимог, які можуть бути суттєвими окремо або в сукупності з іншими викривленнями та фактами недотримання
2.	<i>Ризик контролю</i>	Б)	пов'язаний з функціонуванням об'єкта аудиту (ризик порушень і недоліків, які можуть бути допущені внаслідок діяльності об'єкта аудиту)
3.	<i>Ризик невиявлення</i>	В)	пов'язаний з тим, що потенційне викривлення або недотримання вимог не буде попереджено або своєчасно виявлено та виправлено за допомогою внутрішнього контролю об'єкта аудиту

Тестові завдання:

1. Об'єктом бюджетного контролю є:

- А) бюджет держави і бюджети цільових державних фондів
- Б) видатки за функціональною класифікацією видатків та кредитування бюджету, видатки за економічною класифікацією видатків бюджету
- В) грошові потоки при формуванні і використанні централізованих грошових фондів держави і органів місцевого самоврядування
- Г) податкові надходження, неподаткові надходження, державні цільові фонди, офіційні трансферти

2. До органів державного фінансового контролю не належить:

- А) аудиторська фірма
- Б) Державна аудиторська служба України
- В) Державна податкова служба України
- Г) Рахункова палата

3. Об'єктами контролю Рахункової палати є:

- А) кошти державного бюджету, бюджетна та фінансова звітність, первинні документи

- Б) державні органи, органи місцевого самоврядування, інші бюджетні установи, фонди загальнообов'язкового державного соціального страхування
- В) посадові особи, контролюючі органи, Верховна Рада України
- Г) нормативно-правові акти, що регулюють діяльності об'єктів контролю

4. Предметом дослідження фінансового аудиту Рахункової палати є:

- А) державні органи, органи місцевого самоврядування, інші бюджетні установи, фонди загальнообов'язкового державного соціального страхування
- Б) кошти державного бюджету, бюджетна та фінансова звітність, первинні документи
- В) нормативно-правові акти, що регулюють діяльності об'єктів контролю
- Г) посадові особи, контролюючі органи, Верховна Рада України

5. Діяльність Рахункової палати передбачає проведення фінансового контролю за напрямами:

- А) контроль за діяльністю Верховної Ради України
- Б) контроль за діяльністю суб'єктів господарювання
- В) контроль за виконанням Державного бюджету України
- Г) контроль за діяльністю підприємців-фізичних осіб

6. Процес проведення фінансового аудиту складається з етапів:

- А) контроль за діяльністю Верховної Ради України, контроль за виконанням Державного бюджету України, контроль за діяльністю суб'єктів господарювання
- Б) планування аудиту, проведення аудиту, звітування за результатами аудиту, контроль та оцінка виконання наданих за результатами аудиту рекомендацій
- В) проведення аудиту, контроль та оцінка виконання наданих за результатами аудиту рекомендацій
- Г) управління, аналіз, контроль, регулювання

7. У процесі планування фінансового аудиту :

- А) оцінюють існуючу облікову політику об'єкта фінансового аудиту
- Б) визначають обсяги, терміни і напрями аудиту, розробляють програму аудиту
- В) оцінюють достатність та прийнятність аудиторських доказів
- Г) усі відповіді вірні

8. Посадові особи Рахункової палати у процесі здійснення заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту):

- А) мають право заходити до приміщень та сховищ об'єкта контролю виключно з представниками поліції
- Б) мають право заходити до приміщень та сховищ об'єкта контролю
- В) мають право без перешкод заходити до приміщень і сховищ об'єкта контролю тільки за рішенням суду
- Г) не мають права заходити до приміщень та сховищ об'єкта контролю

Тема 3. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ АУДИТОРСЬКОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Питання для обговорення:

- 3.1. Основні положення та структура Державної аудиторської служби України (Держаудитслужби)
- 3.2. Функції та повноваження Держаудитслужби України
- 3.3. Порядок проведення Держаудитслужбою України державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання
- 3.4. Порядок проведення Держаудитслужбою України державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм
- 3.5. Порядок проведення Держаудитслужбою України державного фінансового аудиту місцевих бюджетів
- 3.6. Порядок здійснення моніторингу процедур публічних закупівель
- 3.7. Порядок проведення інспектування Держаудитслужбою

Питання для самоперевірки та контролю знань:

1. Визначте основні завдання Держаудитслужби.
2. Що є об'єктом контролю Держаудитслужби?
3. Яким чином Держаудитслужба реалізує державний фінансовий контроль?
4. Охарактеризуйте основні повноваження Держаудитслужби.
5. Які права має Держаудитслужба для реалізації покладених на неї функцій?
6. Визначте порядок проведення Держаудитслужбою державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання.
7. Наведіть порядок проведення Держаудитслужбою державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм.
8. Охарактеризуйте порядок проведення Держаудитслужбою державного фінансового аудиту місцевих бюджетів.
9. Який порядок здійснення моніторингу процедур публічних закупівель?
10. У чому полягає сутність інспектування Держаудитслужбою?
11. У чому різниця між плановою та позаплановою виїзними ревізіями?
12. Назвіть обставини, за яких проводиться позапланова виїзна ревізія.
13. Наведіть особливості проведення документальної та фактичної перевірки.
14. Визначте порядок оформлення результатів ревізії.
15. З яких частин складається акт ревізії?
16. Які заходи може вжити Держаудитслужба за результатами проведеної ревізії?

Тематика рефератів:

1. Загальні моральні принципи професійної діяльності працівників Державної аудиторської служби України (Кодекс етики).
2. Порядок планування заходів державного фінансового контролю органами Держаудитслужби.
3. Порядок проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту інвестиційних проектів.
4. Порядок проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту Пенсійного фонду України, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування.
5. Особливості проведення державного фінансового аудиту у сфері охорони здоров'я (освіти).
6. Організаційні засади здійснення фінансового контролю за діяльністю об'єднаних територіальних громад в Україні.
7. Державний контроль у сфері публічних закупівель

Теоретичні завдання:

Завдання 3.1. Знайти відповідність між видами державного фінансового контролю, що здійснюється Держаудитслужбою, та їх характеристиками:

Види		Характеристики	
1.	Державний фінансовий аудит	А)	документальна і фактична перевірка певного комплексу або окремих питань фінансово-господарської діяльності підконтрольної установи, яка повинна забезпечувати: виявлення наявних фактів порушення законодавства; встановлення винних у їх допущенні посадових і матеріально відповідальних осіб
2.	Інспектування (ревізія)	Б)	аналіз дотримання замовником законодавства у сфері публічних закупівель на всіх стадіях закупівлі з метою запобігання порушенням законодавства у сфері публічних закупівель
3.	Перевірка закупівель	В)	перевірка та аналіз: фактичного стану справ щодо законного та ефективного використання державних чи комунальних коштів і майна, інших активів держави; правильності ведення бухгалтерського обліку і достовірності фінансової звітності; функціонування системи внутрішнього контролю
4.	Моніторинг закупівель	Г)	документальний та фактичний аналіз дотримання установами законодавства про закупівлі

Завдання 3.2. Знайти відповідність між видами інспектування та їх характеристиками:

Види		Характеристики	
1.	Планова виїзна ревізія	А)	перевірка, яка не передбачена в планах проведення заходів державного фінансового контролю і проводиться за наявності обставин, визначених Законом України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні», на підставі рішення суду
2.	Позапланова виїзна ревізія	Б)	контроль за наявністю грошових сум, цінних паперів, бланків суворої звітності, оборотних і необоротних активів, інших матеріальних і нематеріальних цінностей шляхом проведення інвентаризації, обстеження та контрольного обміру виконаних робіт, інших аналогічних процедур за участю відповідних спеціалістів органу державного фінансового контролю або інших органів, підприємств, установ та організацій
3.	Фактична перевірка	В)	контроль за установчими, фінансовими, бухгалтерськими документами, статистичною, фінансовою та бюджетною звітністю, господарськими договорами, розпорядчими та іншими документами об'єкта контролю, пов'язаними з плануванням і провадженням фінансово-господарської діяльності, веденням бухгалтерського обліку, складенням фінансової звітності
4.	Документальна перевірка	Г)	перевірка в підконтрольних установах, яка передбачена у плані проведення заходів державного фінансового контролю і проводиться за місцезнаходженням такої підконтрольної установи

Завдання 3.3. *Визначити послідовність етапів процесу державного фінансового аудиту, що проводиться Держаудитслужбою, та охарактеризувати кожен з них:*

Номер етапу	Назва етапу
	звітування за результатами аудиту
	проведення аудиторських процедур
	моніторинг виконання поданих за результатами аудиту пропозицій та рекомендацій та результатів їх впровадження
	формування і оформлення аудиторських доказів
	планування та організація аудиту
	підготовка аудиторських висновків, пропозицій та рекомендацій

Тестові завдання:

1. Об'єктами контролю Держаудитслужби є:

- А) бюджетні установи та суб'єкти господарювання державного сектору економіки;
- Б) міністерства, інші органи виконавчої влади, державні фонди, фонди загальнообов'язкового державного соціального страхування;
- В) установи та організації, які отримують (отримували у періоді, який перевіряється) кошти з бюджетів усіх рівнів, державних фондів та фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування;
- Г) усі відповіді вірні.

2. Держаудитслужба реалізує державний фінансовий контроль через здійснення:

- А) державного фінансового аудиту;
- Б) інспектування (ревізії);
- В) моніторингу закупівель;
- Г) перевірки закупівель;
- Д) усі відповіді вірні.

3. Держаудитслужба здійснює контроль за:

- А) досягненням економії бюджетних коштів і результативності в діяльності розпорядників бюджетних коштів;
- Б) дотриманням законодавства на всіх стадіях бюджетного процесу щодо державного і місцевих бюджетів;
- В) дотриманням законодавства про закупівлі;
- Г) станом і достовірністю бухгалтерського обліку і фінансової звітності;
- Д) усі відповіді вірні.

4. Про проведення позапланової виїзної ревізії підконтрольна установа:

- А) повідомляється протягом 7 днів до її початку;
- Б) повідомляється протягом 10 днів до її початку;
- В) повідомляється протягом 14 днів до її початку;
- Г) не повідомляється.

5. Термін проведення державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання не може перевищувати:

- А) 30 календарних днів;
- Б) 60 календарних днів;
- В) 90 календарних днів;
- Г) 120 календарних днів.

6. Порядок здійснення моніторингу процедур публічних закупівель регулюється:

- А) Законом України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні»;
- Б) Законом України «Про публічні закупівлі»;
- В) Положенням про Державну аудиторську службу України;
- Г) Порядком проведення інспектування Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами.

7. Не потребує усунення порушення законодавства у сфері публічних закупівель, виявленого під час моніторингу, якщо:

- А) матеріали моніторингу передані до компетентних органів державного фінансового контролю;
- Б) результати моніторингу розміщені в електронній системі закупівель;
- В) тендер був відмінений або визнаний таким, що не відбувся.

8. Результати ревізії оформлюються:

- А) аудиторським звітом;
- Б) актом;
- В) довідкою;
- Г) протоколом.

Тема 4. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ КАЗНАЧЕЙСЬКОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Питання для обговорення:

- 4.1. Сутність та призначення казначейського контролю в управлінні публічними фінансами
- 4.2. Основні положення та повноваження Державної казначейської служби України (ДКСУ) в рамках реалізації державного фінансового контролю
- 4.3. Контроль органів казначейства при зарахуванні надходжень до бюджетів та державних цільових фондів
- 4.4. Порядок здійснення контролю органами казначейства за використанням публічних коштів
- 4.5. Контроль органів казначейства за веденням бухгалтерського обліку і складанням звітності
- 4.6. Відповідальність та заходи впливу за вчинення порушення бюджетного законодавства

Питання для самоперевірки та контролю знань:

- 1. Сформулюйте мету фінансового контролю, який здійснюється органами Державної казначейської служби України.
- 2. Визначте основні завдання казначейського контролю.
- 3. Охарактеризуйте види казначейського контролю.
- 4. У чому полягають основні завдання казначейства?
- 5. Які завдання виконує казначейство в рамках державного фінансового контролю.
- 6. Наведіть особливості контролю органів казначейства при зарахуванні надходжень до бюджетів і державних цільових фондів.

7. Який порядок документального оформлення результатів попереднього казначейського контролю.

8. Назвіть етапи реалізації контрольних заходів органів казначейства при використанні бюджетних коштів.

9. У яких випадках казначейство не реєструє зобов'язання (в тому числі фінансові) розпорядників бюджетних коштів?

10. Охарактеризуйте порядок контролю органів казначейства за веденням бухгалтерського обліку та складання звітності.

11. Дайте визначення порушенню бюджетного законодавства.

12. Які порушення бюджетного законодавства визначено чинним законодавством?

13. Які види відповідальності несуть посадові особи за порушення бюджетного законодавства?

14. Охарактеризуйте заходи впливу за порушення бюджетного законодавства.

Тематика рефератів:

1. Становлення Державної казначейської служби України.

2. Особливості функціонування єдиного казначейського рахунку.

3. Облікова політика казначейства щодо виконання бюджету.

4. Порушення бюджетного законодавства та зупинення операцій з бюджетними коштами, проведені Державною казначейською службою України розпорядникам (одержувачам) бюджетних коштів.

5. Моніторинг фінансових ресурсів у системі казначейства.

6. Мотивація персоналу як фактор підвищення якості кадрового забезпечення діяльності Державної казначейської служби України.

7. Інформаційна модернізація казначейського обслуговування бюджетів як фактор підвищення якості контрольних процедур.

8. Програмно-цільовий метод у забезпеченні розвитку спроможних територіальних громад.

9. Державний примус у сфері бюджетних відносин.

10. Особливості створення та функціонування ризикоорієнтованої системи бюджетного контролю.

Теоретичні завдання:

Завдання 4.1. Знайти відповідність між видами казначейського контролю та метою їх реалізації:

Види		Мета	
1.	Попередній контроль	А)	забезпечення дотримання фінансової дисципліни і недопущення порушення норм бюджетного законодавства учасниками бюджетного процесу
2.	Поточний контроль	Б)	виявлення законності проведених операцій, випадків порушень бюджетного законодавства, необхідності притягнення винних до відповідальності
3.	Наступний контроль	В)	попередження можливого виникнення фінансових порушень в процесі оцінки обґрунтованості доходів і доцільності видатків

Завдання 4.2. *Визначити послідовність етапів реалізації контрольних заходів органів Казначейства при використанні бюджетних коштів:*

<i>Номер етапу</i>	<i>Назва етапу</i>
	доведення планових показників бюджетних розписів та формування кошторисів бюджетних установ
	здійснення контрольних процедур перед здійсненням видатків (при виконанні платіжних доручень) розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів
	організація роботи органів казначейства щодо формування єдиної бази даних мережі розпорядників і одержувачів бюджетних коштів
	організація роботи щодо відкриття асигнувань з державного бюджету і виділення коштів з місцевих бюджетів
	діяльність щодо складання, затвердження, доведення та виконання паспортів бюджетних програм
	облік і консолідація інформації за зобов'язаннями розпорядників і одержувачів бюджетних коштів

Тестові завдання:

1. Органи Державної казначейської служби України виконують такі контрольні функції:

- А) контроль бюджетних повноважень при зарахуванні коштів і реєстрації зобов'язань;
- Б) контроль за відповідністю кошторисів бюджетних установ розписам відповідних бюджетів;
- В) контроль за відповідністю платежів взятим зобов'язанням та бюджетним асигнуванням;
- Г) усі відповіді правильні.

2. У разі винесення попередження про неналежне виконання бюджетного законодавства виявлене порушення має бути усунене в строк до:

- А) 10 календарних днів;
- Б) 20 календарних днів;
- В) 30 календарних днів;
- Г) 40 календарних днів.

3. Заходами впливу за порушення бюджетного законодавства є:

- А) безспірне вилучення коштів з місцевих бюджетів;
- Б) зупинення операцій з бюджетними коштами;
- В) призупинення бюджетних асигнувань;
- Г) усі відповіді вірні.

4. При виявленні органом казначейства невідповідності встановленим вимогам платіжні доручення:

- А) виправляються посадовими особами органів казначейства;
- Б) залишаються без виправлення і підлягають виконанню;
- В) залишаються без виправлення, але розпоряднику бюджетних коштів висловлюється попередження;
- Г) повертаються розпорядникам і одержувачам коштів без виконання.

5. Контроль за правильністю відкриття рахунків за надходженнями до державного та місцевих бюджетів здійснюється:

- А) Рахунковою палатою України;
- Б) головним бухгалтером (заступником головного бухгалтера) органу Казначейства, в якому сформовано справу з юридичного оформлення рахунків;
- В) головним бухгалтером (заступником головного бухгалтера) Державної податкової служби України;
- Г) посадовими особами Міністерства фінансів України.

6. Посадові особи, винні у порушенні бюджетного законодавства, згідно з законами України несуть відповідальність:

- А) адміністративну;
- Б) дисциплінарну;
- В) кримінальну;
- Г) усі відповіді правильні.

7. Оскарження рішення про застосування заходу впливу за порушення бюджетного законодавства:

- А) відміняє повністю його виконання;
- Б) не зупиняє його виконання;
- В) немає правильної відповіді;
- Г) тимчасово зупиняє його виконання.

8. На етапі доведення обсягів бюджетних асигнувань органи казначейства здійснюють контроль за:

- А) відповідністю асигнувань залишкам коштів на Єдиному казначейському рахунку;
- Б) відповідністю асигнувань зареєстрованим бюджетним зобов'язанням;
- В) відповідністю асигнувань сумам, зазначеним у розписах відповідних бюджетів;
- Г) усі відповіді правильні.

Тема 5. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Питання для обговорення:

- 5.1. Сутність та зміст податкового контролю
- 5.2. Основні положення та структура Державної податкової служби України (ДПС)
- 5.3. Повноваження ДПС України
- 5.4. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності ДПС України
- 5.5. Порядок проведення контрольних процедур

Питання для самоперевірки та контролю знань:

1. Визначте основні завдання Державної податкової служби України.
2. Охарактеризуйте основні повноваження ДПС в рамках реалізації функцій державного фінансового контролю.
3. Визначте, що мають право здійснювати органи ДПС для виконання покладених на них повноважень.

4. Дайте визначення інформаційно-аналітичному забезпеченню діяльності контролюючих органів.
5. Наведіть джерела інформації як елемента інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності контролюючих органів.
6. Визначте види перевірок, які проводять податкові органи.
7. У чому сутність та особливості проведення камеральних перевірок?
8. Що є предметом документальної перевірки?
9. Охарактеризуйте особливості проведення документальних виїзних і невиїзних перевірок.
10. Вкажіть особливості проведення документальних виїзних і невиїзних перевірок.
11. Визначте сутність та особливості проведення фактичних перевірок.
12. Наведіть строки проведення виїзних перевірок податковими органами.
13. Який порядок оформлення результатів перевірок податковими органами?
14. Охарактеризуйте зміст акту та довідки перевірки податковими органами.

Тематика рефератів:

1. Становлення та сучасний стан розвитку системи податкового контролю в Україні як передумови забезпечення економічної безпеки України.
2. Методи діяльності Державної податкової служби України.
3. Оцінка ефективності податкового контролю за останнє п'ятиріччя.
4. Особливості оскарження платником податків рішень контролюючих органів у судовому порядку.
5. Податковий ризик в системі документальної перевірки ризикових суб'єктів господарювання.
6. Сутність та види фіскальних деліктів: відповідальності за порушення податкового законодавства.
7. Імплементация міжнародних стандартів податкового контролю у вітчизняне податкове законодавство.

Теоретичні завдання:

Завдання 5.1. Знайти відповідність між елементами системи податкового контролю та їх характеристиками:

Елементи		Характеристики	
1.	Організаційна інфраструктура	А)	методики контролю за справлянням окремих платежів чи здійсненням певних фінансових операцій, які базуються на чинному законодавстві та враховують практику і статистику порушень податкового законодавства
2.	Інформаційна інфраструктура	Б)	матеріальне та кадрове забезпечення організації податкового контролю
3.	Методологічна база	В)	суб'єкти – система контролюючих органів (ДПС та її територіальні органи) і платників податків; об'єкт – діяльність платників податків у частині визначення та сплати податкових зобов'язань
4.	Нормативно-правове забезпечення	Г)	законодавче забезпечення справляння самих податків і норми законодавства, що регламентують діяльність контролюючих органів у процесі здійснення податкового контролю
5.	Ресурсна підтримка	Д)	джерела, механізми та способи отримання інформації, а також сама інформація про повноту і своєчасність сплати платниками податків податкових зобов'язань

Завдання 5.2. Знайти відповідність між видами перевірки під час податкового контролю та їх характеристиками:

Види перевірки		Характеристики	
1.	Камеральна перевірка	А)	здійснюється за місцем фактичного провадження платником податків діяльності, розташування господарських або інших об'єктів права власності такого платника
2.	Документальна перевірка	Б)	проводиться у приміщенні контролюючого органу виключно на підставі даних, зазначених у податкових деклараціях (розрахунках) платника податків і даних системи електронного адміністрування ПДВ
3.	Фактична перевірка	В)	її предметом є своєчасність, достовірність, повнота нарахування та сплати податків і зборів, дотримання валютного та іншого законодавства, дотримання роботодавцем законодавства щодо укладення трудового договору, оформлення трудових відносин з працівниками (найманими особами); проводиться на підставі податкових декларацій (розрахунків), фінансової, статистичної та іншої звітності, реєстрів податкового та бухгалтерського обліку, первинних бухгалтерських і податкових документів, пов'язані з нарахуванням і сплатою податків та зборів

Завдання 5.3. Знайти відповідність між видами документальної перевірки та їх особливостями проведення:

Види перевірки		Особливості проведення	
1.	Документальна планова перевірка	А)	присутність платників податків під час проведення цього виду перевірок не обов'язкова
		Б)	періодичність проведення визначається залежно від ступеня ризику в діяльності таких платників податків: з незначним ступенем ризику - не частіше ніж раз на три календарних роки; середнім - не частіше ніж раз на два календарних роки; високим - не частіше одного разу на календарний рік
2.	Документальна позапланова перевірка		
3.	Документальна невізна перевірка	В)	проводиться на підставі поданої платником податків заяви до контролюючого органу, в якому він перебуває на податковому обліку
4.	Документальна невізна позапланова електронна перевірка	Г)	за наявності письмового звернення платника податків замість цього виду перевірки може проводитися документальна візна перевірка
		Д)	проводиться у разі, якщо розпочато процедуру реорганізації юридичної особи (крім перетворення), припинення юридичної особи або підприємницької діяльності фізичної особи – підприємця, закриття постійного представництва чи відокремленого підрозділу юридичної особи, в тому числі іноземної компанії, організації, порушено провадження у справі про визнання банкрутом платника податків або подано заяву про зняття з обліку платника податків
		Е)	повинна бути передбачена у плані-графіку проведення такого виду перевірок

Тестові завдання:**1. Суб'єктами податкового контролю є:**

- А) діяльність платників податків щодо розрахунку та сплати податкових зобов'язань;
- Б) податкові органи та платники податків;
- В) способи отримання інформації про повноту та своєчасність сплати платниками; податкових платежів.

2. Державна податкова служба для виконання покладених на неї завдань має право:

- А) вилучати під час проведення перевірок у підконтрольних об'єктів копії документів, що підтверджують заниження розміру заробітної плати (доходу) та інших виплат, на які нараховується єдиний внесок;
- Б) вимагати під час проведення перевірок від платників податків, що перевіряються, проведення інвентаризації основних засобів, товарно-матеріальних цінностей, коштів, зняття залишків товарно-матеріальних цінностей, готівки;
- В) запитувати та вивчати під час проведення перевірок первинні документи, що використовуються в бухгалтерському обліку, реєстри, фінансову, статистичну та іншу звітність, пов'язану з обчисленням і сплатою податків, зборів, платежів, виконанням вимог законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на ДПС;
- Г) усі відповіді правильні.

3. Камеральна перевірка проводиться посадовими особами контролюючого органу:

- А) без будь-якого спеціального рішення керівника контролюючого органу або направлення на її проведення;
- Б) без будь-якого спеціального рішення керівника об'єкту перевірки;
- В) за наявності спеціального рішення керівника контролюючого органу або направлення на її проведення;
- Г) за наявності спеціального рішення керівника об'єкту контролю

4. Копія наказу про проведення документальної планової перевірки надсилається платнику податків не пізніше ніж за:

- А) 3 календарні дні до дня її проведення;
- Б) 10 календарних днів до дня її проведення;
- В) 15 календарних днів до дня її проведення;
- Г) 30 календарних днів до дня її проведення.

5. Про проведення фактичної перевірки платник податків попереджається за:

- А) 10 календарних днів до дня її проведення;
- Б) 15 календарних днів до дня її проведення;
- В) 30 календарних днів до дня її проведення;
- Г) здійснюється без попередження.

6. Якщо під час фактичної перевірки проводиться хронометраж господарської операції, то за його результатами складається:

- А) довідка, яка підписується посадовими органами контролюючого органу та об'єкта перевірки;
- Б) акт, що підписується посадовими особами контролюючого органу та об'єкта перевірки;
- В) звіт, що складається і підписується лише посадовими особами контролюючого органу.

7. Документ, який підтверджує факт проведення перевірки та відображає її результати і є носієм доказової інформації про невстановлення фактів порушень вимог податкового, валютного та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, - це:

- А) довідка перевірки;
- Б) акт перевірки;
- В) звіт перевірки;
- Г) повідомлення про перевірку.

8. Документ, який підтверджує факт проведення перевірки та складається у разі встановлення порушень під час перевірки, - це:

- А) акт перевірки;
- Б) довідка перевірки;
- В) звіт перевірки;
- Г) повідомлення про перевірку.

9. Тривалість фактичної перевірки не повинна перевищувати:

- А) 10 діб;
- Б) 15 діб;
- В) 20 діб;
- Г) 30 діб

10. За рішенням керівника контролюючого органу документальна позапланова перевірка великих платників податків може бути продовжена на строк не більше:

- А) 10 робочих днів;
- Б) 15 робочих днів;
- В) 20 робочих днів;
- Г) 30 робочих днів.

Тема 6. ДІЯЛЬНІСТЬ ІНШИХ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ У СФЕРІ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ.

Питання для обговорення:

- 6.1. Контрольні функції Національного банку України.
- 6.2. Контрольна діяльність Антимонопольного комітету України.
- 6.3. Особливості здійснення контролю Фондом державного майна України.
- 6.4. Діяльність Державної служби фінансового моніторингу України.
- 6.5. Функції Державної митної служби в сфері фінансового контролю.
- 6.6. Особливості здійснення контролю Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку

Питання для самоперевірки та контролю знань:

1. У чому полягає сутність контролю фінансово-кредитних установ?
2. Назвіть органи, які здійснюють контроль фінансово-кредитних установ.
3. У чому різниця між поняттями «банківське регулювання» та «банківський нагляд»?

4. Охарактеризуйте функції банківського нагляду.
5. Яка мета інспекційної перевірки Національним банком України?
6. Охарактеризуйте основні види інспекційної перевірки НБУ.
7. Визначте основні етапи організації інспекційної перевірки НБУ.
8. Якими документами оформлюються результати інспекційної перевірки НБУ?
9. Наведіть основні контрольні завдання та повноваження Антимонопольного комітету.
10. У чому полягають основні завдання діяльності Фонду державного майна України в сфері державного фінансового контролю?
11. Які завдання Державної служби фінансового моніторингу України, пов'язані із фінансовим контролем?
12. Визначте основні завдання Державної митної служби України у сфері фінансового контролю?
13. Наведіть повноваження Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, у сфері державного фінансового контролю.

Тематика рефератів:

1. Сучасні тенденції розвитку банківського контролю.
2. Система ризиків і методи їх оцінювання, пов'язаних з операціями з державними фінансами та майном.
3. Вітчизняний та світовий досвід реалізації заходів запобігання та протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, і фінансування тероризму.

Теоретичні завдання:

Завдання 6.1. Знайти відповідність між функціями банківського нагляду та їх характеристиками:

<i>Функції</i>		<i>Характеристики</i>	
1.	<i>Нормативно-правова</i>	А)	аналіз ризиків у банківській системі і тенденцій їх динаміки та визначення відповідності роботи банківської установи нормативно-правовим нормам
2.	<i>Аналітично-оціночна</i>	Б)	висунення вимог до банків щодо ліквідності виявлених недоліків та вживання заходів до банків, робота яких не відповідає нормативно-правовим нормам
3.	<i>Координаційна</i>	В)	створення нормативно-правового функціонування банківської системи та створення норм, що обмежують ризики в банківській системі при мінімальному обмеженні свободи банків і забезпеченні їх достатньої прибутковості (обачливість або пруденційність)

3. Метою інспекційної перевірки банків Національним банком України є:

- А) оптимізація використання фінансових ресурсів;
- Б) задоволення суспільних потреб;
- В) мінімізація витрат банківської установи;
- Г) визначення рівня безпеки і стабільності операцій банку.

4. Національний банк здійснює постійний нагляд за:

- А) представництвами та філіями іноземних банків в Україні;
- Б) афілійованими та спорідненими особами банків на території України та за кордоном;
- В) банками та їх підрозділами;
- Г) усі відповіді вірні.

5. До повноважень Антимонопольного комітету України у сфері здійснення контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції НЕ відносяться:

- А) вносити до органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування обов'язкові для розгляду подання щодо анулювання ліцензій, припинення операцій, пов'язаних із зовнішньоекономічною діяльністю суб'єктів господарювання, у разі порушення ними законодавства про захист економічної конкуренції;
- Б) проводити дослідження ринку, визначати межі товарного ринку, а також становище, в тому числі монопольне (домінуюче), суб'єктів господарювання на цьому ринку та приймати відповідні рішення (розпорядження);
- В) брати участь у розробленні та вносити в установленому порядку Президенту України та КМУ пропозиції щодо законів та інших нормативно-правових актів, які регулюють питання розвитку конкуренції, конкурентної політики та демонополізації економіки;
- Г) призначати експертизу та експерта з числа осіб, які володіють необхідними знаннями для надання експертного висновку.

6. Завданням якого органу є реалізація державної політики у сфері приватизації, оренди, використання та відчуження державного майна, а також у сфері державного регулювання оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності?

- А) Антимонопольний комітет України;
- Б) Державна служба фінансового моніторингу України;
- В) Державна казначейська служба України;
- Г) Фонд державного майна України.

7. Який державний орган реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення?

- А) Фонд державного майна України;
- Б) Національний банк України;
- В) Державна служба фінансового моніторингу України;
- Г) Антимонопольний комітет України.

8. Якими повноваженнями не наділена державна митна служба України?

А) забезпечує та здійснює контроль за дотриманням підприємствами і громадянами установленого законодавством порядку переміщення товарів, транспортних засобів через митний кордон України;

Б) надає дозволи на провадження митної брокерської діяльності, відкриття та експлуатацію митних складів, складів тимчасового зберігання, магазинів безмитної торгівлі тощо;

В) проводить аналіз методів та фінансових схем легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення;

Г) виявляє причини та умови, що сприяли вчиненню контрабанди та інших правопорушень у сфері митної справи, вживає заходів до їх усунення.

Тема 7. ДЕРЖАВНИЙ ВНУТРІШНІЙ ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ

Питання для обговорення:

7.1. Особливості функціонування системи внутрішнього державного фінансового контролю в Україні.

7.2. Нормативно-правове регулювання здійснення державного внутрішнього фінансового контролю.

7.3. Стандарти внутрішнього аудиту.

7.4. Морально-етичні принципи професійної діяльності працівника підрозділу внутрішнього аудиту.

7.5. Етапи реалізації внутрішнього аудиту.

Питання для самоперевірки та контролю знань:

1. У чому різниця між поняттями «внутрішній контроль» та «внутрішній аудит»?

2. На яких принципах ґрунтується внутрішній контроль?

3. Охарактеризуйте елементи системи внутрішнього контролю в установі.

4. Назвіть основні повноваження державних органів у сфері державного внутрішнього фінансового контролю.

5. Визначте підстави для запровадження внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту.

6. Які нормативно-правові акти регулюють здійснення державного внутрішнього фінансового контролю?

7. Визначте морально-етичні принципи професійної діяльності працівника підрозділу внутрішнього аудиту.

8. Охарактеризуйте етапи реалізації внутрішнього аудиту.

Тематика рефератів:

1. Особливості організації внутрішнього аудиту в державному секторі України.

2. Система контролю якості аудиторської функції в публічному секторі.

Теоретичні завдання:

Завдання 7.1. Знайти відповідність між принципами, на яких ґрунтується внутрішній контроль, та їх характеристиками:

Принципи		Характеристики	
1.	Безперервності	А)	своєчасне здійснення заходів контролю для запобігання виникненню відхилень від установлених норм
2.	Об'єктивності	Б)	запровадження механізмів зворотного зв'язку та забезпечення необхідного ступеня прозорості під час проведення оцінки системи внутрішнього контролю
3.	Превентивності	В)	правила та заходи, спрямовані на досягнення визначеної мети (місії), стратегічних та інших цілей, завдань, планів і вимог щодо діяльності установи, мінімізацію впливу ризиків, застосовуються постійно для своєчасного реагування на зміни, які стосуються діяльності установи
4.	Відкритості	Г)	прийняття управлінських рішень на підставі повної та достовірної інформації, що ґрунтується на документальних та фактичних даних і виключає вплив суб'єктивних факторів

Завдання 7.2. Знайти відповідність між елементами системи внутрішнього контролю в установі та їх характеристиками:

Елементи		Характеристики	
1.	Внутрішнє середовище	А)	діяльність керівництва та працівників установи з ідентифікації ризиків, проведення їх оцінки, визначення способів реагування на ідентифіковані та оцінені ризики, здійснення перегляду ідентифікованих та оцінених ризиків для виявлення нових та таких, що зазнали змін
2.	Управління ризиками	Б)	відстеження стану організації та функціонування системи внутрішнього контролю в цілому та/або окремих його елементів
3.	Заходи контролю	В)	створення інформації, здійснення її збору, документування, проведення аналізу, передача інформації та користування нею керівництвом і працівниками установи для виконання і оцінювання результатів виконання завдань та функцій
4.	Інформація та комунікація	Г)	процеси, операції, регламенти, структури та розподіл повноважень щодо їх виконання, правила та принципи управління людськими ресурсами, спрямовані на забезпечення виконання установою завдань і функцій та досягнення встановлених мети (місії), стратегічних та інших цілей, планів і вимог щодо діяльності установи
5.	Моніторинг	Д)	сукупність запроваджених в установі управлінських дій, які здійснюються керівництвом та працівниками установи для впливу на ризики з метою досягнення установою визначених мети (місії), стратегічних та інших цілей, завдань, планів і вимог щодо діяльності установи

Завдання 7.3. Знайти відповідність між етапами реалізації внутрішнього аудиту та їх складовими:

Етапи		Складові етапів	
1.	Планування діяльності з внутрішнього аудиту	А)	розробка аудиторського звіту, який містить аудиторські знахідки, висновки та рекомендації, очікуваний результат
2.	Планування та виконання аудиторського дослідження	Б)	розробка попередніх висновків і рекомендацій
		В)	проведення письмового анкетування, відстеження відгуків, отримання вербальної інформації за результатами реалізації заходів щодо усунення виявлених порушень
3.	Звітування за результатами досягнення мети аудиторського дослідження	Г)	ідентифікація та оцінка ризиків
		Д)	відповідь керівника установи щодо змісту звіту
		Е)	визначення пріоритетних об'єктів внутрішнього аудиту
		Ж)	проведення початкової та практичної заключної наради, робота на місцях
4.	Відстеження результатів впровадження аудиторських рекомендацій	З)	визначення середовища внутрішнього аудиту
		І)	розробка плану заходів для впровадження рекомендацій

Тестові завдання:

1. Комплекс заходів, що застосовується керівником для забезпечення дотримання законності та ефективності використання бюджетних коштів, досягнення результатів відповідно до встановленої мети, завдань, планів і вимог щодо діяльності розпорядника бюджетних коштів і підприємств, установ та організацій, що належать до сфери його управління, :

- А) внутрішнім аудитом;
- Б) фінансовий менеджмент;
- В) внутрішній контроль;
- Г) внутрішнє середовище.

3. Згідно якого принципу внутрішнього контролю прийняття управлінських рішень має відбуватися на підставі повної та достовірної інформації, що ґрунтується на документальних та фактичних даних і виключає вплив суб'єктивних факторів?

- А) безперервності;
- Б) делегування повноважень;
- В) превентивності;
- Г) об'єктивності;
- Д) розмежування внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту.

4. Запровадження механізмів зворотного зв'язку та забезпечення необхідного ступеня прозорості під час проведення оцінки системи внутрішнього контролю є принципом:

- А) відповідальності;
- Б) відкритості;

- В) об'єктивності;
- Г) безперервності.

5. До елементів системи внутрішнього контролю відносяться;

- А) внутрішнє середовище;
- Б) заходи контролю;
- В) управління ризиками;
- Г) інформація та комунікація;
- Д) моніторинг;
- Е) всі відповіді правильні.

6. У якому нормативно-правовому акті задекларовані правила поведінки працівників підрозділу внутрішнього аудиту або посадових осіб, на яких покладено повноваження щодо здійснення внутрішнього аудиту ?

- А) Бюджетний кодекс України;
- Б) Порядок здійснення внутрішнього аудиту та утворення підрозділів внутрішнього аудиту;
- В) Кодекс етики працівників підрозділу внутрішнього аудиту;
- Г) Стандарти внутрішнього аудиту.

7. Принципи та елементи внутрішнього контролю, питання організації і здійснення внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів у своїх установах і на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери управління таких розпорядників бюджетних коштів, визначені в:

- А) Основних засадах здійснення внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів;
- Б) Стандартах внутрішнього аудиту;
- В) Порядку здійснення Міністерством фінансів України оцінки функціонування системи внутрішнього аудиту;
- Г) Порядку здійснення внутрішнього аудиту та утворення підрозділів внутрішнього аудиту.

8. У Стандарті внутрішнього аудиту 5 «Сутність діяльності з внутрішнього аудиту» визначені:

- А) вимоги до складання стратегічного та операційного планів внутрішнього аудиту;
- Б) вимоги до складу аудиторської групи;
- В) вимоги до порядку формування та оформлення робочих документів з питань внутрішнього аудиту (аудиторського звіту);
- Г) вимоги до застосування систематичного, послідовного та ризик-орієнтованого підходів до оцінки об'єкта внутрішнього аудиту.

9. Який морально-етичний принцип професійної діяльності працівника підрозділу внутрішнього аудиту передбачає застосування знань, навичок та досвіду, необхідних для сумлінного, компетентного, вчасного, результативного і відповідального виконання службових обов'язків ?

- А) професійна компетентність;
- Б) сумлінність;
- В) незалежність та об'єктивність;
- Г) конфіденційність.

10. На якому етапі реалізації внутрішнього аудиту розробляються попередні висновки та рекомендації?

- А) планування діяльності з внутрішнього аудиту;
- Б) планування та виконання аудиторського дослідження;
- В) звітування за результатами досягнення мети аудиторського дослідження;
- Г) відстеження результатів впровадження аудиторських рекомендацій.

Тема 8. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ

Питання для обговорення:

- 8.1. Наднаціональна практика з державного фінансового контролю.
- 8.2. Міжнародна організація вищих органів фінансового контролю (INTOSAI): функції та напрями діяльності.
- 8.3. Міжнародні стандарти вищих органів фінансового контролю (ISSAI).
- 8.4. Практика державного фінансового контролю інших країн.

Питання для самоперевірки та контролю знань:

- 1. Визначте основні завдання Міжнародної організації вищих органів фінансового контролю (INTOSAI).
- 2. Які організації вищих органів фінансового контролю входять до складу INTOSAI?
- 3. Назвіть керівні органи INTOSAI.
- 4. Охарактеризуйте послідовність аудиту ефективності урахуванням рекомендацій INTOSAI.
- 5. Яка мета впровадження Міжнародних стандартів для вищих органів фінансового контролю (ISSAI)?
- 6. Які стандарти включає перший рівень ISSAI «Керівні принципи»?
- 7. Які стандарти враховує другий рівень ISSAI «Попередні умови роботи вищих органів фінансового контролю».
- 8. У яких стандартах ISSAI передбачені основоположні принципи аудиту?
- 9. Які стандарти ISSAI містять методичні рекомендації з аудиту?

Тематика рефератів:

- 1. Міжнародна організація вищих органів аудиту INTOSAI: мета та принципи функціонування, співпраця з Рахунковою палатою ВРУ.
- 2. Зарубіжний досвід державного фінансового контролю.
- 3. Міжнародне співробітництво державних органів фінансового контролю.

Теоретичні завдання:

Завдання 8.1. Знайти відповідність між етапами аудиту ефективності з урахуванням рекомендацій INTOSAI та їх складовими:

Етапи		Складові етапів	
1.	Планування	А)	встановлення цілей аудиту, питань для перевірки, критеріїв оцінки, предмету і методології аудиту
2.	Проведення	Б)	аналіз отриманих даних: поєднання і порівняння даних із різних джерел, розроблення попередніх висновків, формування результатів для побудови гіпотез тощо
3.	Звітність		
4.	Подальша діяльність	В)	публікація звітів за результатами перевірки
		Г)	вибір тем аудиту з урахуванням стратегічних орієнтирів суб'єктів аудиту
		Д)	надання конструктивних, логічних і обґрунтованих рекомендацій для об'єктів, у сфері відповідальності і компетентності яких знаходиться їх реалізація
		Е)	збір достатнього обсягу аудиторських доказів
		Ж)	дослідження історії питання і первинної інформації, необхідної для забезпечення належної оцінки проблеми та ризиків, можливих джерел доказів тощо
		З)	дослідження аудиторами заходів щодо усунення зауважень, які враховані об'єктом аудиту на основі результатів аудиту ефективності
		І)	планування необхідних дій, встановлення вимог до персоналу, розрахунок вартості аудиту, встановлення термінів ключових етапів аудиту
		К)	узагальнення інформації про: цілі аудиту; питання і відповіді на них аудиту; предмет перевірки; критерії, методологію перевірки; джерела даних та будь-які обмеження щодо їх використання; результати аудиторських досліджень

Тестові завдання:

1. Відповідно до вимог Лімської декларації вищий контролюючий орган повинен бути:

- А) зовнішнім;
- Б) внутрішнім;
- В) незалежним;
- Г) правильні відповіді А та В.

2. Лімська декларація регламентує поділ державного фінансового контролю на:

- А) зовнішній та внутрішній;
- Б) попередній контроль та контроль за фактом;
- В) контроль законності, контроль правильності та контроль ефективності;
- Г) усі відповіді вірні.

3. Організація, що створена у 1953 році з метою вивчення та поширення позитивного досвіду організації і здійснення фінансового контролю у зарубіжних країнах – це:

- A) INTOSAI;
- Б) EUROSAI;
- В) ВОФК;
- Г) ARABOSAI.

4. З контролюючих органів, які функціонують в Україні, до INTOSAI входить:

- A) Державна аудиторська служба України;
- Б) Рахункова палата;
- В) Державна казначейська служба України;
- Г) вірно А та Б.

5. Національний аудиторський офіс функції державного фінансового контролю виконує в:

- A) Сполучених Штатах Америки;
- Б) Франції;
- В) Великобританії;
- Г) Німеччині.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Нормативно-правові акти

1. Бюджетний кодекс України : Закон України від 08.07.2010 № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
2. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 №436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
4. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування системи державного фінансового контролю до 2020 року : затв. розпор. КМУ від 10.05.2018 №310-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/310-2018-%D1%80#Text>
5. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
6. Методичні рекомендації щодо складання плану-графіка проведення планових виїзних перевірок суб'єктів господарювання: затв. Наказом ДПА України від 28.03.2008 №201. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0201225-08#Text>
7. Методологічні вказівки з внутрішнього аудиту в державному секторі України / Міністерство фінансів України. URL: <http://dkrs.kmu.gov.ua/kru/doccatalog/document?id=154840>
8. Митний кодекс України : Закон України від 13.03.2012 №4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
9. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 №2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
10. Положення про Державну аудиторську службу України : затв. постановою КМУ від 03.02.2016 № 43. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/43-2016-%D0%BF#Text>
11. Положення про Державну казначейську службу України : затв. постановою КМУ від 15.04.2015 № 215. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/215-2015-%D0%BF#Text>
12. Положення про Державну митну службу України : затв. постановою КМУ від 06.03.2019 №227. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF#Text>
13. Положення про Державну податкову службу України : затв. постановою КМУ від 06.03.2019 № 227. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF#Text>
14. Положення про Державну службу фінансового моніторингу України : затв. постановою КМУ від 17.09.2014 № 455. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/455-2014-%D0%BF#Text>
15. Положення про організацію та проведення інспекційних перевірок: затв. Постановою Правління НБУ від 17.07.2001 № 276 (у ред. Постанови Правління НБУ 28.12.2017 № 145). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-01#n311>
16. Положенням про Міністерство фінансів України : затв. Постановою КМУ від 20.08.2014 № 375. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/375-2014-%D0%BF#Text>
17. Порядок здійснення внутрішнього аудиту та утворення підрозділів внутрішнього аудиту : затв. Постановою КМУ від 28.09.2011 №1001. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1001-2011-%D0%BF#Text>
18. Порядок зменшення бюджетних асигнувань розпорядникам бюджетних коштів : затв. Постановою КМУ від 17.03.2011 №255. URL: <http://surl.li/cjsco>
19. Порядок зупинення операцій з бюджетними коштами : затв. Постановою КМУ від 19.01.2011 №21. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/21-2011-%D0%BF#Text>
20. Порядок планування заходів державного фінансового контролю органами державного фінансового контролю: затв. постановою КМУ від 08.08.2001 №955. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/955-2001-%D0%BF#Text>

21. Порядок призупинення бюджетних асигнувань : затв. наказом М-ва фінансів України від 15.05.2002 №319. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0467-02#Text>
22. Порядок проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту місцевих бюджетів : затв. Постановою КМУ від 12.05.2007 №698. URL: <http://surl.li/cjscfПорядок проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту інвестиційних проектів : затв. постановою КМУ від 12.09.2018 № 740. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/740-2018-%D0%BF#Text>
23. Порядок проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту Пенсійного фонду України, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування: затв. постановою КМУ від 07.12.2018 №1147. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1147-2018-%D0%BF/sp:max15#Text>
24. Порядок проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання : затв. Постановою КМУ від 27.03.2019 №252. URL: <http://surl.li/cjscm>
25. Порядок проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм : затв. Постановою КМУ від 10.08.2004 №1017. URL: <http://surl.li/cjscj>
26. Порядок проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту місцевих бюджетів : затв. Постановою КМУ від 12.05.2007 №698. URL: <http://surl.li/cjscf>
27. Порядок проведення інспектування Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами: затв. Постановою КМУ від 20.04.2006 №550. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/550-2006-%D0%BF#Text>
28. Посібник з питань організації внутрішнього контролю розпорядниками коштів державного бюджету. Київ: Міністерство фінансів України/, 2019. URL: <http://surl.li/fjust>
29. Про Антимонопольний комітет України : Закон України від 26.11.1993 № 3659-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12#Text>
30. Про банки та банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 №2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>
31. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 №996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
32. Про відкритість використання публічних коштів : Закон України від 11.02.2015 № 183-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/183-19#Text>
33. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>
34. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>
35. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>
36. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27.02.2014 № 794-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text>
37. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>
38. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 09.04.1999 № 586-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>
39. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>
40. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>

41. Про Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку : Указ Президента України від 23.11.2011 №1063/2011. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1063/2011#Text>
42. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні : Закон України від 26.01.1993 № 2939-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#Text>
43. Про публічні закупівлі : Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19>
44. Про Рахункову палату : Закон України від 02.07.2015 № 576-VIII. URL: <http://surl.li/agrxi>
45. Про реформування територіальних органів Державної фіскальної служби : затв. Постановою КМУ від 28.03.2018 № 296 України. URL: <http://surl.li/cjsdd>
46. Про стан фінансово-бюджетної дисципліни, заходи щодо посилення боротьби з корупцією та контролю за використанням державного майна і фінансових ресурсів : затв. Постановою КМУ від 29.11.2006 №1673. URL: <http://surl.li/cjsdc>
47. Про утворення міжрегіональних територіальних органів Державної аудиторської служби : затв. Постановою КМУ від 06.04.2016 № 266. URL: <http://surl.li/cjsda>
48. Про Фонд державного майна України : Закон України від 09.12.2011 № 4107-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4107-17#Text>
49. Регламент Рахункової палати : рішення рахункової палати від 28.08.2018 №22-7. URL: https://rp.gov.ua/upload-files/About/RegulatoryDoc/arp_1.pdf
50. Стратегія розвитку системи державного фінансового контролю, що здійснюється органами виконавчої влади : затв. Постановою КМУ від 24.07.2003 №1156. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1156-2003-%D0%BF#Text>
51. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 №435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

Навчальні та наукові публікації:

1. Ази контролю і нюанси аудиту : практич. посіб. для представників місцевих органів влади. Київ : LOGICA, 2019. 46 с.
2. Борисенко Л.М. Модернізація державного фінансового контролю в Україні : дис. на здоб. наук. ступ. канд. екон. наук: 08.00.08 / КНЕУ ім. В. Гетьмана. Київ, 2021. 261 с.
3. Бортняк В. А. Нормативно-правові засади здійснення фінансового контролю в Україні. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія : Юридичні науки.* 2022. №12. С. 19-26.
4. Бортняк В. А. Форми і методи здійснення фінансового контролю в Україні *Академічні візії.* 2022. Випуск 13. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/98/90>
5. Бюджетний менеджмент : підруч. / за ред. В.Г. Дем'янишина, Г.Б. Погріщук. Тернопіль : ТНЕУ, 2017. 532 с.
6. Василенко С.В. Удосконалення чинного податкового законодавства України в частині попередження податкових правопорушень. *Прикарпатський юридичний вісник.* 2019. № 1(26). С. 44-48.
7. Вербицька В.І., Болдовська К.П., Мошківський В.В., Бредіхін В.М. Співвідношення понять державного фінансового контролю та аудиту. *Комунальне господарство міст. Серія : Економічні науки.* 2023. Т. 2. С. 34-38.
8. Воленко В.Г. Зарубіжний досвід державного фінансового контролю в умовах децентралізації. *Вісник Черкаського університету.* 2019. № 1. С. 44-50.
9. Воронкова О. М., Воленко В.Г. Концептуальні засади фінансового контролю за державними запозиченнями на місцевому рівні. *Збірник наукових праць Державного податкового університету.* 2022. № 1. С. 76-98.
10. Гаврилко П.П., Гуштан Т.В., Ковач М.Й. Сутність аудиту державних ресурсів як форми фінансового контролю. *Формування ринкових відносин в Україні.* 2022. № 7-8. С. 23-28.

11. Гаврилко П.П., Лалакулич М.Ю., Гуштан Т.В. Роль фінансового контролю в державному управлінні на сучасному етапі розвитку суспільства. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2022. № 2. С. 138-144.
12. Ганущак В.Ю. Система контролю якості аудиторської функції в публічному секторі. *Theoretical and empirical scientific research: concept and trends*. 2020. Вип. 1. С. 79-82.
13. Глух М.В., Ковалко Н.М. Державний фінансовий аудит як різновид фінансового контролю. *Актуальні проблеми правознавства*. 2022. Вип. 1. С. 25-31.
14. Голоядова Т.О. Міжнародний досвід вищих органів державного фінансового контролю США, Франції, Великобританії, Німеччини та перспективи розвитку державного фінансового контролю в Україні. *Науковий вісник МГУ. Сер.: Юриспруденція*. 2014. №11. С. 105-107.
15. Гончар Г.П. Теоретичні та прикладні аспекти фіскальних деліктів. *Приазовський економічний вісник*. 2019. №4(15). С. 247-251.
16. Гончарук С.М., Долбнева Д.В., Приймак С.В., Романів Є.М. Фінансовий контроль: теорія, термінологія, практика : навч. посіб. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2019. 298 с.
17. Гордей О.Д., Ягоденко І.В. Державний фінансовий контроль в Україні: зарубіжний досвід. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2021. № 6 (76) . С. 87-92.
18. Гузар Б. С. Бюджетний контроль як складова бюджетного менеджменту та напрями його удосконалення. *Економіка та держава*. 2021. № 7. С. 66–70.
19. Даценко Г.В. Нормативно-інституційне забезпечення фінансового контролю суб'єктів господарювання. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2019. №2. С. 12-15.
20. Демченко О.П. Оцінка ефективності податкового контролю. *Приазовський економічний вісник*. 2019. №4(15). С. 253-257.
21. Денисова А.В., Слабнюк Н.С. Методи діяльності Державної податкової служби України. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки*. 2019. Том 30 (69). № 6. С. 66-71.
22. Державний фінансовий контроль : навч. посіб. для студентів екон. спец. ВНЗ / А.П. Макаренко, І.Я. Максименко, Т.О. Меліхова, О.П. Зоря; Запоріж. держ. інж. акад. Запоріжжя : ЗДІА, 2017. 279 с.
23. Державний фінансовий контроль у публічному управлінні : навч. посіб. / кол. авторів; за ред. В.М. Русіна та Б.С. Шулюк. Тернопіль: Осадца Ю.В., 2018. 214 с.
24. Дідик А., Погорелов Ю. Показники оцінювання продуктивності та економності використання бюджетних коштів закладами вищої освіти. *Вісник КНУ ім. Т.Г. Шевченка*. 2019. №1(202). С. 20-28.
25. Дікань Л.В., Шевченко І.О., Дейнеко Є.В., Калінкін Д.В. Державний фінансовий контроль: навч. посіб. у схемах і таблицях / Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 275 с.
26. Жадан Т.А. Економічна сутність та зміст поняття «державний фінансовий контроль». *Причорноморські економічні студії*. 2017. Випуск 16. С. 161-168.
27. Задирко Н. Державне регулювання та контроль у сфері публічних закупівель. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2019. Випуск 3-4. С. 79-89.
28. Івашова Л.М., Кийда Л.І. Діджиталізація митних процедур: сучасний стан та перспективи розвитку митної справи. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2019. № 3 (22). С. 218-231.
29. Імплементация міжнародних стандартів податкового контролю в українське законодавство. *Юридичний вісник*. 2019. №4. С. 256-261.
30. Ключка С. С. Державний фінансовий контроль у системі економічної безпеки держави : дис. канд. ек. наук : 08.00.03. Київ, 2018. 235 с.
31. Ковалів М.В., Єсімов С.С., Проць І.М., Лозинський Ю.Р. Правове регулювання фінансового контролю в Україні: навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2018. 267 с.
32. Коляда Ю.О. Чинники впливу на здійснення контрольних повноважень рахункової палати України. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Економічна*. 2018. Вип. 95. С. 84-90.
33. Косова Т.Д. Концептуальні засади становлення вищого державного фінансового контролю на регіональному рівні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 7. С. 31-36.

34. Крутько М.А. Особливості правового регулювання фінансового контролю в Україні. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція*. 2021. №54. Том 1. С.26-29.
35. Кужелев М.О. Державний фінансовий контроль в Україні в умовах децентралізації: регіональний аспект. *Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України : електронне наукове видання / Університет державної фіскальної служби України; гол. ред. : М.О. Кужелев*. 2019. №2. URL: <http://www.nbu.gov.ua/ejournals/Znpnudps/index.html>.
36. Макаренко А.П., Максименко І.Я., Меліхова Т.О., Зоря О.П. Державний фінансовий контроль : навч. посіб. для студентів екон. спец. ВНЗ; Запоріж. держ. інж. акад. Запоріжжя : ЗДІА, 2017. 279 с.
37. Марченко Л.Ю. Казначейське обслуговування бюджетів об'єднаних територіальних громад в Україні. *Теорія та практика державного управління*. 2017. Вип. 3. С. 141-146.
38. Мельниченко Р. Податковий контроль трансфертного ціноутворення в Україні. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2019. № 5. С. 63-79.
39. Микитюк І.С. Казначейський контроль як складова системи державного фінансового контролю. *Економічний вісник університету*. 2018. Вип. 37(1). С. 245-251.
40. Нагайчук В. В. Державний фінансовий контроль. Практикум : навчальний посібник. Вінниця : Вінницька міська друкарня, 2015. 192 с.
41. Недбалюк І. Концептуальні підходи до створення ризикоорієнтованої системи бюджетного контролю. *Світ фінансів*. 2018. №2. С. 57-66.
42. Обушна Н.І. Особливості інституціоналізації Рахункової палати в Україні як вищого органу аудиту. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2019. Вип. 2. С. 61-69.
43. Паєнтко Т.В., В.М. Федосов. Рахункова палата України: виклики становлення. *Фінанси України*. 2019. №4. С. 97-110.
44. Петров П.П. Обліково-аналітичне забезпечення казначейства банку на основі концепції управління змінами. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Економіка і менеджмент*. 2017. Вип. 26(2). С. 105-109.
45. Реформування фінансового контролю в Україні: проблемні питання та напрями їх вирішення: монографія / Л. В. Дікань, О. В. Кожушко, Т.О. Кривцова та ін.; за заг. ред. канд. екон. наук, професора Дікань Л. В. – Х.: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 220 с.
46. Розвиток державного фінансового контролю в Україні : монографія / Є.М. Романів, С.М. Гончарук, С.В. Приймак, Л.Я. Даниляк ; за заг. ред. проф. Романіва Є.М. Львів : Простір - М, 2015. 174 с.
47. Сидоренко О.М. Становлення та сучасний стан розвитку системи податкового контролю як складника забезпечення економічної безпеки України. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія : Економічні науки*. 2019. Вип. 1. С. 66-73.
48. Сідор М. І. Фінансовий контроль : навч. посіб. Одеса: НУ «Одеська юридична академія», 2019. 145 с.
49. Смолів К. В. Оскарження платником податків рішень контролюючих органів у судовому порядку: окремі теоретичні та практичні проблеми. *Актуальні Проблеми держави і права : зб. наук. пр.* Вип. 82 / редкол.: В. В. Завальнюк (голов. ред.) та ін. / Одеса : Гельветика, 2019. С. 211-228.
50. Собкова Н.Д., Чубатенко С.Ю., Ібрагімов Е.Ю. Напрями підвищення ефективності моніторингу фінансових ресурсів у системі казначейства. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки*. 2018. Вип. 1-2. С. 248-257.
51. Статівка Н.В., Марченко Л.Ю. Вплив мотивації персоналу на кадрове забезпечення діяльності Державної казначейської служби України. *Актуальні проблеми державного управління*. 2019. № 2(56). С. 131-143.
52. Сушко Н.І. Становлення Державної казначейської служби України як складової модернізації управління державними фінансами. *Фінанси України*. 2017. № 6. С. 56-73.
53. Сушкова О.Є., Шкуренко Н.Г. Порядок формування профілю податкового ризику з метою проведення документальної перевірки ризикових суб'єктів господарювання. *Приазовський економічний вісник*. 2019. №4(15). С. 268-274.
54. Федоров С. Державний фінансовий контроль і криптовалютні операції: поза межами права. *Фінансове право*. 2019. №3. С. 218-222.

55. Хмельков А.В. Державний фінансовий контроль: підруч. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2017. 228 с.
56. Чеберяко В.О. Діджиталізація у сфері державних фінансів та управління. *Цифрова економіка : зб. матеріалів II Нац. наук.-метод. конф., 17–18 жовт. 2019 р., м. Київ / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана» [та ін.] ; [орґком.: Д.Г. Лук'яненко (голова) та ін.]*. Київ : КНЕУ, 2019. С. 350-355.
57. Шевчук О. А. Державний фінансовий контроль : підручник. Ірпінь : Університет ДФС України, 2020. 432 с.
58. Шевчук О.А. Державний фінансовий контроль в Україні: теорія, методологія, практика : автореф. дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.08 / О. А. Шевчук ; Нац. банк України, Ун-т банк. справи. Київ, 2014. 42 с.
59. Шевчук О.Д. Рахункова палата України: наближення до вимог міжнародних стандартів. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2018. №3. С. 61-75.
60. Шутлів Д. С. Державний примус у сфері бюджетних відносин : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юр. наук : спец. 12.00.07 «адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» . Запоріжжя, 2018. 20 с.
61. Щур Р.І. Організаційні засади здійснення фінансового контролю за діяльністю об'єднаних територіальних громад в Україні. *Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України*. 2019. №1. С. 295-307.
62. Щур Р.І., Плець І.І., Мацьків В.В., Білошкурська Н.В., 0001407317 0001407317. Застосування досвіду європейських країн щодо здійснення фінансового контролю за діяльністю територіальних громад в Україні. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2022. Вип. 18(2). С. 64-73.
63. Юнацький М. О. Облікова політика казначейства щодо виконання бюджету. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. №23. С. 592-595.
64. Юрій С.М. Теоретичні питання інформаційної модернізації казначейського обслуговування бюджетів. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки*. 2019. Вип. 1. С. 196-204.
65. Юрій С.М., Щавінська О.В. Роль фінансово-кредитних установ у запобіганні та протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом. *Молодий вчений*. 2019. №6(2). С. 233-236.
66. Яценко Н.М., Глухова В.І. Теоретичні аспекти фінансового контролю в Україні. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія : Економічні науки*. 2023. №1. С. 150-156.

ЗМІСТ

ВСТУП		3
Тема 1.	ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ ТА ЙОГО СИСТЕМА	4
Тема 2.	ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ	7
Тема 3.	ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ АУДИТОРСЬКОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ	11
Тема 4.	ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ КАЗНАЧЕЙСЬКОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ	14
Тема 5.	ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ	17
Тема 6.	ДІЯЛЬНІСТЬ ІНШИХ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ У СФЕРІ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ	21
Тема 7.	ДЕРЖАВНИЙ ВНУТРІШНІЙ ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ	25
Тема 8.	ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ	29
	РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА	32